

Антимонопольний комітет України штрафував Південно-Західну залізницю на 220 тисяч гривень за необґрунтоване стягнення додаткової плати за подачу вагонів в Житомирській і Сумській областях. Декілька років тому Антимонопольний комітет порушував кримінальну справу проти Південно-Західної залізниці через те, що Конотопська дирекція перевезень ПЗЗ двічі стягувала плату за зважування вагонів, а також вимагала подвійну плату за постановку вагонів на ваги.

За результатом розгляду справи у I кварталі 2012 року Антимонопольний комітет України рекомендував ДТГО "Південно-Західна залізниця" переглянути вартість послуг із надання пасажиром у користування комплектів постільної білизни у вагонах поїздів.

Як встановив Комітет, залізниця застосовує завищену рентабельність та собівартість послуги. Так, у період 2007-2010 років рентабельність ДТГО "Південно-Західна залізниця" під час надання зазначених послуг становила в середньому 50 – 70 %. У свою чергу це призвело до стягнення з пасажирів економічно необґрунтованої плати [2].

Південно-Західну залізницю зобов'язали переглянути розмір тарифів на послуги з надання пасажиром у користування комплектів постільної білизни (постільних речей) у вагонах поїздів та привести їх розмір до рівня, який існував би за умов наявності значної конкуренції на ринку.

Таким чином, щоб запобігти подібним порушенням в майбутньому варто вдосконалити існуюче законодавство, що регулює відносини у сфері залізничного транспорту, і побудувати ефективну систему державного регулювання в галузі, яка б передбачала функціонування незалежного регулятора, спроможного забезпечити належний контроль за діяльністю природної монополії та встановити справедливий баланс інтересів залізниць та споживачів її послуг.

Література

1. Перелік суб'єктів природних монополій міста Києва [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Антимонопольного комітету України – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/92238>

2. Огляд характерних справ, розглянутих Антимонопольним комітетом України у I кварталі 2012 року [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Антимонопольного комітету України – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/90284.jsessionid=46070C26AE2466524363D11C36D07773>

3. Транспортне право України: підручник / Булгакова І. В., Клепікова О. В. – К.: Прецедент, 2011. – 344 с.

УДК 341 : 339.13(477) (043.2)

Корчак Н.М.,
к. ю. н., доцент,
Волкогон В.О.
студент,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОРГАНИ КОНТРОЛЮ ТА НАГЛЯДУ ЗА АВІАЦІЙНИМИ СУБ'ЄКТАМИ

Сьогодні в наукових працях та в чинному законодавстві досить часто як синонім до терміну "контроль" вживається термін "нагляд", проте слід визнати, що їх розрізнення ще недостатньо досліджено. Нормативно – правову основу здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності складають: а) Господарський кодекс України, б) Закон України від 5 квітня 2007р. "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" [2, с.53]. Аналіз діючого законодавства України свідчить про те, що розбіжність між термінами "контроль" і "нагляд" іноді має формальний характер.

Згідно з Законом змістом державного нагляду (контролю) є виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства. Виявлення і запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання, як і забезпечення інтересів суспільства, є метою державного нагляду (контролю).

В Україні контроль та нагляд за авіаційними суб'єктами здійснює Державна авіаційна служба України (Державіаслужба України), яка є центральним органом виконавчої влади [1, п.1]. Одним з основними завданнями Державіаслужби України є здійснення державного контролю та нагляду за безпекою цивільної авіації, сертифікація та реєстрація об'єктів і суб'єктів цивільної авіації та ліцензування авіаційних перевезень. Вона є спеціально уповноваженим органом з питань державного нагляду за убезпечення авіації, який безпосередньо забезпечує реалізацію державної політики у сфері авіаційного транспорту і може делегувати окремі свої повноваження підвідомчим йому органам.

Відповідно до покладених завдань, Державіаслужба України здійснює державний нагляд за додержанням суб'єктами авіаційної діяльності вимог нормативно-правових актів; здійснює контроль за станом та якістю експлуатації авіаційної техніки, льотної придатності повітряних суден, засобів реєстрації польотних даних повітряних суден, аеродромної техніки, наземних засобів забезпечення польотів, повітряних трас, місцевих повітряних ліній, аеродромів та їх обладнання, достатності ае-

ронавігаційної інформації для виконання польотів експлуатанта з аеродромів, які не внесені в Збірники авіанавігаційної інформації інших держав як міжнародні; здійснює контроль за додержанням законодавства у сфері повітряних перевезень вантажів, небезпечних вантажів, товарів військового призначення, товарів подвійного призначення та багато інших контрольно наглядових функцій.

Відповідно до Повітряного Кодексу України від 19 травня 2011 року, Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації від 20 лютого 2003 року, а також Стандартів і рекомендованої практики ICAO, Європейської конференції цивільної авіації Міністерством транспорту та зв'язку були розроблені та затверджені наказом 18 червня 2007 року № 509 Правила з організації системи контролю доступу в авіаційних суб'єктах цивільної авіації України.

Зазначені вище Правила є обов'язковими для всіх фізичних та юридичних осіб, незалежно від форм власності, що працюють або мають доступ до контрольованих зон авіаційних суб'єктів. В аеропортах, де відкрито пункти пропуску через державний кордон чи яким надано дозволи на здійснення міжнародних польотів, введення пропускового та внутрішнього об'єктового режимів узгоджується з центральним органом виконавчої влади з питань охорони державного кордону України та центральним органом виконавчої влади з питань митної служби.

Насамкінець варто зазначити, що державна регуляторна система авіації України в цілому та авіаційного транспорту, зокрема, побудована відповідно до міжнародних вимог. На законодавчому рівні вперше запроваджуються основні засади державного контролю (єдині для всіх державних органів, на підставі яких належить відкоригувати спеціальні закони) та перспективні європейські принципи здійснення державного нагляду (контролю).

Література

1. Положення про державну авіаційну службу України: Затверджено Указом Президента України від 6 квітня 2011 року №398/2011 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.avia.gov.ua/documents/Pro-nas/Polozhennja-ro%20/23554.html>
2. Актуальні проблеми господарського права: навч. посіб. / за ред. В.С. Щербини. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 528 с.

УДК 341 : 339.13(477) : 656.7(043.2)

Корчак Н. М.,
к. ю. н., доцент,
Мощенко В.В.,
студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ АНТИМОНОПОЛЬНИХ ОРГАНІВ

На сьогодні існують численні проблеми, щодо визначення функцій Антимонопольного комітету, що передбачає взаємні відносини з фізичними і юридичними особами, зокрема і з приводу отримання інформації, без якої виконання цих функцій є неможливим. Разом із тим, виникають проблеми при використанні повноважень органів Антимонопольного комітету України із витребування інформації, проведення перевірок, встановлення доказів порушень у цій сфері відносин, підходів і методів витребування інформації, оцінки підставності використання повноважень із витребування інформації.

Відповідно до статті 22 Закону України "Про Антимонопольний комітет України" встановлюється обов'язок надання інформації на вимогу органів Антимонопольного комітету України, а відповідно ненадання інформації визнається порушенням конкурентного законодавства [1].

Таким чином виходячи з теоретичної та практичної точок зору, на сьогодні актуальними залишаються питання особливостей реалізації права доступу до інформації в діяльності органів Антимонопольного комітету України.

На проблематиці даної тематики свою увагу та теоретичну базу досліджень зосереджували такі вітчизняні та зарубіжні вчені: О.О. Бакалінська, О.І. Мельниченко, В. Підлісний, Н. Саніахметова. А також вагомий внесок надають матеріали практики органів Антимонопольного комітету України та судової практики.

Тим не менш, на даний час існують проблематичні питання. Про вид інформації, який може бути витребуваний на вимогу органів Антимонопольного комітету України, про форму такої вимоги, про правові засоби фіксації усної вимоги щодо надання інформації, про визначення моменту виникнення обов'язку щодо подання інформації на вимогу антимонопольних органів, про підстави виникнення відповідальності в сфері порушення права доступу до інформації [2, с.82].

Право доступу до інформації відіграє важливу роль в механізмі реалізації низки організаційно-правових заходів державного регулювання